

# حصوی پول سازی

Denationalisation of Money

The Argument Refined

سرشناسه

هایک، فریدریش آوگوست فون، ۱۸۹۹ - ۱۹۹۲ م.

Hayek, Friedrich A. von (Friedrich August)

عنوان و نام پدیدآور

خصوصی‌سازی پول / فریدریش فون‌هایک؛ مترجم امیررضا عبدلی، محمد جوادی.

مشخصات نشر

تهران: آماره، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری

۲۸۶ص: نمودار

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۶-۵۷-۷

وضعیت فهرست‌نویسی

قیفا

یادداشت

عنوان اصلی:

Denationalization of money :

an analysis of the theory and practice of concurrent ..., 1976.

موضوع

پول

موضوع

Money

شناسه افزوده

عبدلی، امیررضا، ۱۳۶۱، مترجم

شناسه افزوده

جوادی، محمد، ۱۳۶۲، مترجم

رده‌بندی کنگره

HG ۲۳۰ /V/ -ع ۲ هـ- ۱۳۹۷

رده‌بندی دیویی

۳۳۶/۴۲

شماره کتابشناسی ملی

۵۳۸۸۰۹۳

# صواری حصوی پول

فردریش فون هایک

ترجمه: امیررضا عبدلی، محمد جوادی



©Nashr-e-Amareh, MMXIX



عنوان کتاب: خصوصی سازی پول  
تألیف: فردریش فون هایک  
ترجمه: امیررضا عبدلی، محمد جوادی  
شابک: ۷-۵۷-۷۴۴۶-۶۰۰-۹۷۸  
چاپ اول، ۱۳۹۷  
تیراژ: ۵۰۰ نسخه  
هرگونه کپی برداری، اسکن و  
میکرو فیلم، جزئی یا کلی بدون اجازه  
مکتوب نشر آماره ممنوع بوده و  
پیگرد قانونی دارد.

محتوای اصلی کتاب بازتاب  
اندیشه‌های پدیدآورنده‌ها توسط  
ناشر می‌باشد و مسئولیت درستی  
آن به عهده‌ی ایشان می‌باشد.

© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر  
آماره محفوظ است.

Title: Denationalization of Money

Author: Friedrich A. von Hayek

Translators: A. Abdoli & M. Javadi

ISBN: 978-600-7446-57-7

The 1<sup>st</sup> Edition Published: 2019

Circulation: 500 impression

No portion of this book may be reproduced, by any process or technique, without the express written consent of the publisher (Amareh Press)

The views expressed in this book represent those of the individual Authors and Editors. These views do not necessarily reflect endorsement by the Publisher (Amareh Press)

© ALL RIGHTS RESERVED: for the Amareh Press

دفتر مرکزی نشر آماره:

تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دوازده فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴

تلفن ۶۶۹۵۱۳۲۳ - ۰۲۱ و ۹۱۲۷۹۶۹۱۴۶

نمایندگی فروش در تهران:

انتشارات گوتنبرگ، تلفن ۶۶۴۱۳۹۹۸ - ۰۲۱

(روبروی دانشگاه تهران، بین خ دانشگاه و خ فخر رازی، پلاک ۱۲۱۲)

برای آگاهی از مراکز فروش و سایر اطلاعات به وبسایت نشر آماره مراجعه کنید:

[www.nashreamareh.ir](http://www.nashreamareh.ir)

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

مرض‌های سخت را؛  
یا درمان سخت شفا می‌بخشد،  
یا هیچ چیز!

ویلیام شکسپیر

نمایشنامه «هملت»، پرده چهارم، صحنه سوم



## فهرست مطالب

عالمی نو ساخت باید.....	۱۳
گزیده‌ای از پیشگفتارهای ناشر انگلیسی .....	۱۶
پیشگفتار مؤلف.....	۲۳
یادداشتی بر ویرایش دوم .....	۲۹
درآمدی بر ویرایش سوم .....	۳۳
<b>۱. طرح پیشنهادی عملی .....</b>	<b>۴۰</b>
مبادله آزاد پول .....	۴۱
پیشنهادی عمل گرایانه تر از ارز اروپایی اتوپیایی .....	۴۱
مبادله آزاد در بانکداری .....	۴۳
بازداشتن دولت از مخفی کردن کاهش ارزش پول .....	۴۴
<b>۲. تعمیم اصل بنیادی .....</b>	<b>۴۶</b>
اقتصاددانان درباره رقابت بین ارزها بحث نکرده‌اند.....	۴۷
مزایای اولیه انحصار دولت بر پول .....	۴۸
<b>۳. ریشه‌های تاریخی امتیاز ویژه دولت برای تولید پول .....</b>	<b>۵۱</b>
تضمین وزن و عیار فلز توسط دولت .....	۵۲
پیدایش پول کاغذی .....	۵۵
امکان‌پذیری سیاسی و تکنیکی کنترل پول کاغذی.....	۵۶
انحصار پول، قدرت دولت را تقویت کرده است .....	۵۸
<b>۴. سوءاستفاده مداوم دولت از امتیاز ویژه .....</b>	<b>۶۰</b>
تاریخ، عمدتاً تاریخ تورم طراحی شده توسط دولت است.....	۶۱
ضدتورم اوایل قرون وسطا، محلی یا موقت .....	۶۲

## خصوصی سازی پول

- ۶۳ ..... استبداد و سرکوب تلاش بازرگانان برای ایجاد پول
۵. **ابهت وجه رایج رسمی** ..... ۶۷
- ۶۸ ..... خرافه‌ای که با پول خودانگیخته ابطال شد
- ۶۹ ..... پول خصوصی ترجیح داده شد
- ۷۲ ..... «وجه رایج رسمی» نااطمینانی می‌آفریند
- ۷۳ ..... مالیات‌ها و قراردادها
۶. **سوء تفاهم در مورد قانون گرشام** ..... ۷۵
۷. **تجربه محدود ارزهای موازی و سکه‌های تجاری** ..... ۷۹
- ۸۰ ..... ارزهای موازی
- ۸۲ ..... سکه‌های تجاری
۸. **به گردش درآمدن پول ژتونی خصوصی** ..... ۸۴
- ۸۵ ..... دوکات سویسی خصوصی
- ۸۸ ..... ارزش ثابت، نه ارزش غیر قابل تغییر
- ۸۹ ..... کنترل ارزش از طریق رقابت
۹. **رقابت بین بانک‌های منتشرکننده ارزهای مختلف** ..... ۹۴
- ۹۷ ..... هزاران سگ شکاری: مطبوعات گوش به زنگ
- ۹۹ ..... سه پرسش
۱۰. **معترضه‌ای در باب تعریف پول** ..... ۱۰۱
- ۱۰۲ ..... تمایز آشکاری بین پول و غیر پول وجود ندارد
- ۱۰۴ ..... شبه‌دقت، سنجش آماری و حقیقت علمی
- ۱۰۵ ..... افسانه‌های قانونی و نظریه اقتصادی معیوب
- ۱۰۶ ..... معانی و تعاریف
۱۰۸. **امکان‌پذیری کنترل ارزش یک ارز رقابتی** ..... ۱۰۸
- ۱۰۹ ..... کنترل از طریق خرید و فروش ارز و وام کوتاه‌مدت



## فهرست مطالب

- سیاست انتشار ارز ..... ۱۱۰
- آیا رقابت سیستم را مختل خواهد کرد؟ ..... ۱۱۵
- آیا ارزهای انگل مانع از کنترل ارزش ارز خواهند شد؟ ..... ۱۱۷
۱۲. مردم کدام نوع ارز را انتخاب می کنند؟ ..... ۱۲۲
- چهار کاربرد پول ..... ۱۲۳
- ۱- خریدهای نقدی ..... ۱۲۴
- ۲- نگهداری ذخائر برای پرداخت های آینده ..... ۱۲۵
- ۳- استاندارد پرداخت های متفاوت ..... ۱۲۶
- ۴- یک واحد محاسبه قابل اطمینان ..... ۱۲۷
۱۳. کدام ارزش پول؟ ..... ۱۲۹
- ارزش ثابت پول ..... ۱۳۰
- خطاهای توازن ..... ۱۳۱
- معیار انتخاب ..... ۱۳۴
- بار دیگر: نقش تعیین کننده کارآمدی محاسبات ..... ۱۳۶
- قیمت عمده فروشی به عنوان استاندارد ارزش ارزها ..... ۱۳۸
۱۴. بلااستفادگی نظریه مقداری در مورد اهداف ما ..... ۱۴۰
- رویکرد تراز نقدی ..... ۱۴۲
- ... و سرعت گردش پول ..... ۱۴۳
- تأملی در باب «پول گرایی» ..... ۱۴۵
- چرا شاخص بندی جایگزینی برای ارز باثبات نیست ..... ۱۴۹
- شواهد تاریخی ..... ۱۵۳
۱۵. رفتار مطلوب عرضه ارز ..... ۱۵۶
- عرضه ارز، قیمت های باثبات و برابری پس انداز و سرمایه گذاری ..... ۱۵۸
- توهم «ختثایی پول» ..... ۱۵۹
- تقاضای افزایش یافته برای نقدینگی ..... ۱۶۱

## خصوصی سازی پول

۱۶. **بانکداری آزاد** ..... ۱۶۵
- ارز ملی واحد، نه چند ارز در حال رقابت ..... ۱۶۶
- حساب‌های دیداری مانند اسکناسهای بانکی یا چک‌ها هستند ... ۱۶۸
- کنترل‌های جدید بر ارزها، شیوه‌های جدید بانکداری ..... ۱۶۹
- مقاومت بانکداران فعلی در برابر سیستم جدید ..... ۱۷۰
- مقاومت مدافعان افراطی بانکداری در برابر سیستم جدید ..... ۱۷۱
- مسئله پول‌گران (بائبات) ..... ۱۷۲
۱۷. **تورم یا ضد تورم عمومی دیگر وجود نخواهد داشت؟** ..... ۱۷۵
- چیزی به عنوان تورم فشار هزینه قیمت نفت وجود ندارد ..... ۱۷۶
- مسئله قیمت‌ها و دستمزدهای چسبنده ..... ۱۷۷
- یک پندار خطا: «سودمندی تورم ملایم» ..... ۱۷۸
- مسئولیت بیکاری به اتحادیه‌های کارگری باز می‌گردد ..... ۱۸۱
- جلوگیری از ضد تورم عمومی ..... ۱۸۳
۱۸. **سیاست پولی نه مطلوب است و نه ممکن** ..... ۱۸۶
- دولت: منشأ عمده بی‌ثباتی ..... ۱۸۷
- سیاست پولی: یک علت بحران‌ها ..... ۱۸۹
- دولت قادر به عمل در جهت تأمین منافع عمومی نیست ..... ۱۹۱
- دیگر «مسائل تراز پرداخت‌ها» وجود نخواهد داشت ..... ۱۹۲
- ماده مخدر پول ارزان ..... ۱۹۴
- برچیدن بانک‌های مرکزی ..... ۱۹۶
- خبری از تثبیت نرخ‌های بهره نخواهد بود ..... ۱۹۹
۱۹. **نظمی بهتر از نرخ‌های ثابت ارز** ..... ۲۰۲
- پایان محافظت از ارز رسمی در برابر رقابت ..... ۲۰۳
- حتی بهتر از «لنگر سست» طلا ..... ۲۰۵
- رقابت، پولی بهتر از پول دولتی پدید می‌آورد ..... ۲۰۶

## فهرست مطالب

- انحصار دولتی پول، غیر ضروری است..... ۲۰۸
- تفاوت بین پول کاغذی مورد پذیرش داوطلبانه و تحمیلی..... ۲۰۸
۲۰. آیا باید مناطقی با ارزشهای جداگانه وجود داشته باشند؟..... ۲۱۳
- ارزهای ملی نه اجتناب ناپذیرند و نه مطلوب..... ۲۱۳
- چسبندگی نرخ‌های دستمزد..... ۲۱۶
- سطح قیمت ملی باثبات می‌تواند اقتصاد را دچار اختلال کند..... ۲۱۷
۲۱. تأثیرات بر تأمین مالی و مخارج دولت..... ۲۲۰
- با دولت دموکراتیک وابسته، پول ملی خوب غیرممکن است..... ۲۲۱
- انحصار دولتی پول و مخارج دولت..... ۲۲۲
- پول دولتی و بودجه‌های نامتوازن..... ۲۲۳
- کنترل دولتی پول، تمرکزگرایی را تسهیل می‌کند..... ۲۲۶
۲۲. مسائل دوران گذار..... ۲۲۹
- جلوگیری از سقوط ارزش سریع پول انحصاری قبلی..... ۲۳۰
- ورود ارزهای جدید دفعتاً صورت می‌گیرد، نه تدریجاً..... ۲۳۱
- تغییر سیاست بانک‌های تجاری..... ۲۳۲
۲۳. حفاظت در برابر حکومت..... ۲۳۶
- فشارها برای بازگشت به انحصارهای پولی ملی..... ۲۳۷
- بازگشت کنترل دولتی ارز و نقل و انتقال سرمایه..... ۲۳۷
۲۴. چشم‌انداز بلندمدت..... ۲۴۰
- امکان چندگانگی ارزهای مشابه..... ۲۴۲
- حفاظت از یک استاندارد بدهی‌های بلندمدت..... ۲۴۳
- چارچوب قانونی نوین بانکداری..... ۲۴۶
۲۵. نتیجه‌گیری‌ها..... ۲۴۷
- استاندارد طلا راه حل نیست..... ۲۴۷

## خصوصی سازی پول

- ۲۴۹ ..... پول خوب تنها با پیگیری نفع شخصی ایجاد خواهد شد.
- ۲۵۱ ..... آیا ارز کاغذی رقابتی عملی است؟
- ۲۵۲ ..... جنبش پول آزاد.....
- ۲۵۵ ..... پرسش‌هایی برای بحث.....
- ۲۵۸ ..... پیوست.....
- ۲۶۲ ..... مراجع.....
- ۲۶۹ ..... پی‌نویس‌ها.....

## عالمی نو ساخت باید؛ وز دگر ره...

یکی از مدعیات دیرینه مکتب اتریشی علم اقتصاد این بوده است که سرمایه همگن نیست. همگن فرض کردن واحدهای سرمایه و اکتفا به ملاحظه رشد یا نزول ارزش دلاری سرمایه‌گذاری، به معنای نادیده گرفتن نقش تعیین‌کننده تغییرات کیفی سرمایه است. این نادیده‌گیری موجب می‌شود تحلیل اقتصادی بسیار انتزاعی شده و نتایج تحلیل از واقعیات دور باشند. «فردریش آگوست هایک» یکی از نامدارترین اقتصاددانان مکتب اتریش در این کتاب با عنوان «Denationalisation of Money»، پا را فراتر گذاشته و ادعا می‌کند که حتی موجودی پول یک اقتصاد نیز از واحدهای همگن تشکیل نشده است. کالاهای مختلف به درجات مختلف از صفت «نقدینگی» یا «پول بودن» برخوردارند. همچنین توجه تامّ به «تورّم» سطح عمومی قیمت‌ها و در نظر نگرفتن تغییرات قیمت‌های نسبی، یک تقریب بسیار انتزاعی و نه چندان مفید از تأثیرات تغییر عرضه و ارزش پول است.

جان مینارد کینز در آغاز کتاب «نظریه عمومی» تصریح می‌کند که روی سخن من با اقتصاددانان هم‌تراز است. هایک چنین

## خصوصی سازی پول

تصریحی ندارد اما با در پیش گرفتن اجمال و اختصار، مخاطب خود را بی‌نیاز از بسیاری توضیحات فرض کرده است. با این حال و با وجود برخی ابهامات جزئی در بعضی از بخش‌های کتاب، به نظر می‌رسد مدّعی اصلی و استدلال نویسنده آن قدر روشن است که برای درک آن حتّی نیازی به تخصّص در علم اقتصاد نیست.

در این کتاب تلاش‌هایک بیشتر متوجّه طرح جدّی یک سؤال است تا متقاعد کردن ما در مورد جواب آن: «آیا رقابت بین منتشرکنندگان انواع کاملاً متمایزی از پول (یعنی واحدهای مختلف پول) نمی‌تواند نوع بهتری از پول را نسبت به آنچه تاکنون داشته‌ایم در اختیار ما بگذارد؟». به نظر می‌رسد اکنون پس از گذشت بیش از چهل سال از نگارش این کتاب و در دوره ظهور غیرمنتظره و گسترش تدریجی ارزهای دیجیتال، سؤال مورد نظر‌هایک اهمیت بسیار بیشتری یافته باشد. جنبه دیگر اهمیت این سؤال مربوط به یک ویژگی محیط اقتصاد سیاسی کشورهایمانند ایران است؛ یعنی تعهد بسیار متزلزل دولت‌ها به انضباط پولی و در نتیجه ده‌ها سال تورّم مزمن. در چنین محیط‌هایی ممکن است راه‌حل انقلابی‌هایک برای ایجاد یک نهاد پولی نوین و مستقل از دولت، واقع‌بینانه‌تر از بسیاری توصیه‌های ناظر به اصلاح نهاد پولی دولتی موجود باشد.

به خواننده محترم یادآور می‌شویم که توضیحات کوتاه مترجمان با امید روشن‌تر شدن متن با فونت کوچک‌تر در [ ] گنجانده شده و از متن اصلی متمایز شده‌اند.

سخن مترجمین

در پایان از زحمات آقای فرهاد نوع‌پرست و کارکنان نشر  
آماره برای آماده‌سازی این کتاب قدردانی می‌کنیم و همچنین در  
پایان از خانواده‌هایمان که فرصت کارکردن روی این کتاب را  
برای ما فراهم کردند صمیمانه تشکر می‌کنیم.

محمّد جوادی - امیررضا عبدلی

پاییز ۱۳۹۷